

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 44/2019-23

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 30. januára 2019 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti Východoslovenská energetika a. s., Mlynská 31, Košice, zastúpenej advokátskou kanceláriou KVASŇOVSKÝ & PARTNERS | ADVOKÁTI s. r. o., Dunajská 32, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Miloš Kvasňovský, ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Košice I sp. zn. 9 Cb 51/2015 z 21. septembra 2017 a rozsudkom Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 2 Cob 19/2018 z 31. augusta 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti Východoslovenská energetika a. s. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. novembra 2018 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti Východoslovenská energetika a. s. (ďalej

len „sťažovateľka“) vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 9 Cb 51/2015 z 21. septembra 2017 (ďalej len „napadnutý rozsudok okresného súdu“) a rozsudkom Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 Cob 19/2018 z 31. augusta 2018 (ďalej len „napadnutý rozsudok krajského súdu“).

2. Z obsahu podanej sťažnosti a k nej priložených príloh vyplýva, že sťažovateľka bola ako žalovaná účastníkom konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 9 Cb 51/2015, ktorého predmetom bolo zaplatenie sumy vo výške 88,83 eur s príslušenstvom z titulu podpory elektriny vyrábanej z obnoviteľných zdrojov energie v zmysle § 4 ods. 1 písm. b) zákona č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o podpore obnoviteľných zdrojov energie“) v prospech žalobcu KOMES PLUS, s. r. o. (ďalej aj „žalobca“ alebo „výrobca“). Predmetom sporu bola otázka splnenia zákonnej oznamovacej povinnosti výrobcu voči obchodnej spoločnosti Východoslovenská distribučná, a. s., Mlynská 31, Košice (ďalej len „intervenient“), vystupujúcej v predmetnom konaní ako intervenient na strane sťažovateľky, v zmysle § 4 ods. 2 písm. c) zákona o podpore obnoviteľných zdrojov energie a s tým súvisiaci vznik, resp. zánik nároku výrobcu na reálne vyplatenie podpory za elektrinu z obnoviteľných zdrojov energie dodanú výrobcom sťažovateľke. Podstatnou skutočnosťou pre posúdenie splnenia tejto zákonnej oznamovacej povinnosti bolo posúdenie charakteru lehoty obsiahnutej v § 4 ods. 2 písm. c) zákona o podpore obnoviteľných zdrojov energie. Sťažovateľka nesúhlasí s posúdením predmetnej lehoty zo strany konajúcich súdov ako lehoty procesnoprávnej a v tejto súvislosti uvádza, že *„Odvolací súd sa pri skúmaní predmetnej právnej veci a určovaní povahy spornej lehoty vôbec nezaoberal otázkou povahy predmetnej právnej normy § 4 ods. 2 písm. c) zákona o podpore obnoviteľných zdrojov energie, ako ani otázkou povahy samotného vzťahu medzi žalobcom, intervenientom a sťažovateľom...“*, čo pre posúdenie povahy spornej lehoty považuje za smerodajné. V podanej sťažnosti sťažovateľka namieta ústavne nekonformnú interpretáciu sporného

ustanovenia zákona o podpore obnoviteľných zdrojov energie a napadnutý rozsudok krajského súdu považuje za „jednostranný, arbitrárny a neodôvodnený“. Sťažovateľka tiež namieta nedoručenie vyjadrenia žalobcu k odvolaniu intervenienta proti rozsudku okresného súdu sťažovateľke a intervenientovi, čím došlo k porušeniu princípu rovnosti zbraní.

3. Na základe týchto skutočností sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd rozhodol, že napadnutým rozsudkom okresného súdu a napadnutým rozsudkom krajského súdu boli porušené ňou označené práva (bod 1 tohto uznesenia), aby napadnutý rozsudok okresného súdu a napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a priznal sťažovateľke náhradu trov konania.

II.

4. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

5. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

6. V súlade s uvedenými zásadami ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde a skúmal, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

7. V petite sťažnosti sťažovateľka namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom okresného súdu a napadnutým rozsudkom krajského súdu.

8. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

9. Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už uviedol, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

10. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou

medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natolko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

11. Vzhľadom na hodnotu sporu pred okresným súdom (88,83 eur, pozn.) ide o prípad posudzovaný ako tzv. bagateľná vec, kde vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadov už samotný predmet sporov v predmetných konaniach zakladá z hľadiska doterajšej judikatúry ústavného súdu (porovnaj najmä IV. ÚS 358/08, ako aj IV. ÚS 340/2014, III. ÚS 529/2014, II. ÚS 468/2015, II. ÚS 357/2015, II. ÚS 804/2015) dôvod na odmietnutie sťažnosti pri jej predbežnom prerokovaní z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Ústavný súd už viackrát vyslovil právny názor, podľa ktorého ak Občiansky súdny poriadok v § 238 ods. 5 upravuje, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok nie je prípustné vo veciach, v ktorých je napadnuté právoplatné rozhodnutie neprevyšujúce trojnásobok minimálnej mzdy, táto skutočnosť predstavuje vo sfére všeobecného súdnictva zákonný dôvod na odmietnutie dovolania z dôvodu neprípustnosti vzhľadom na to, že ide o sumu bagateľnú (pozri napr. IV. ÚS 358/08 alebo IV. ÚS 717/2013), ktorá vylučuje u bagateľných vecí prieskum rozhodnutí vydaných všeobecnými súdmi, a bolo by proti logike pripustiť, aby ich prieskum bol automaticky posunutý aj do roviny ústavného súdnictva (IV. ÚS 431/2012). Uvedený právny názor je aktuálny aj za účinnosti novej právnej úpravy, ktorá za tzv. bagateľnú vec pre dovolací prieskum považuje spory vo veciach, kde napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy [(§ 422 ods. 1 písm. a) Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“)]. Aj preto ústavný súd v prípadoch, keď sťažnosť smeruje proti rozhodnutiu orgánu verejnej moci, v ktorom ide zjavne o bagateľnú sumu, poskytuje ústavnoprávnu ochranu sťažovateľom len v celkom výnimočných prípadoch, ak sťažnosť signalizuje, že došlo k zásahu do základných práv alebo slobôd v mimoriadne závažnom

rozsahu [intenzite (IV. ÚS 414/2010, IV. ÚS 79/2011, IV. ÚS 251/2011)]. Vo veci sťažovateľky o takýto výnimočný prípad podľa názoru ústavného súdu celkom zjavne nejde.

12. Vychádzajúc zo skutočnosti, že sťažovateľka sa svojou sťažnosťou domáha ústavnej ochrany v spore o sumu, ktorá je zjavne bagateľná (pozri bod 2), ústavný súd na základe dosiaľ uvedeného pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že vo veci sťažovateľky nie sú podľa jeho doterajšej judikatúry splnené podmienky na poskytnutie ústavnej ochrany, a preto sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

13. Sťažovateľka tiež namietala porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, konkrétne práva vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, ku ktorému malo dôjsť nedoručením vyjadrenia žalobcu k odvolaniu intervenienta proti rozsudku okresného súdu sťažovateľke a intervenientovi.

14. Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nespĺnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

15. Ústavný súd v súvislosti s touto námietkou sťažovateľky poukazuje na svoje rozhodnutia, podľa ktorých všeobecné súdy sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie základných práv a slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje, preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (porovnaj I. ÚS 9/00, II. ÚS 592/2013, III. ÚS 375/2010, IV. ÚS 26/04, I. ÚS 420/2016). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd

môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takú sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (porovnaj I. ÚS 22/03, II. ÚS 349/08, II. ÚS 421/2013, III. ÚS 152/03, IV. ÚS 177/05). Ak právny poriadok pripúšťa iné možnosti nápravy uplatnením riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov podľa Civilného sporového poriadku, nemožno sa domáhať ochrany svojich práv v konaní pred ústavným súdom.

16. V rozsahu dôvodu podanej sťažnosti namietajúceho porušenie čl. 48 ods. 2 ústavy (pozri bod 2) ústavný súd konštatuje, že tento v zásade zodpovedá dôvodu dovolania (mimoriadneho opravného prostriedku) podľa § 420 písm. f) CSP („dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces“).

17. Poukazovanie na neprípustnosť podania dovolania podľa § 422 ods. 1 písm. a) CSP zo strany sťažovateľky v danom prípade neobstojí, keďže možnosť podania dovolania v rozsahu uvedeného dôvodu sťažnosti sa nevzťahuje na § 420 CSP.

18. Nevyužitie zákonnej možnosti podať dovolanie nemožno preto nahradzovať sťažnosťou podanou ústavnému súdu, ktorý môže založiť svoju právomoc na konanie o nej až vtedy, ak fyzická alebo právnická osoba nemala inú ústavnú a zákonnú možnosť účinnej ochrany svojich práv; a tú možnosť sťažovateľka v tomto prípade mala.

19. Keďže sťažovateľka ani len netvrdila, tým menej preukazovala, že dovolanie nepodala z dôvodov hodných osobitného zreteľa, v okolnostiach jej prípadu ani neprichádzal do úvahy prípadný možný postup ústavného súdu v zmysle § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

20. Na základe uvedeného ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť v časti namietajúcej porušenie základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) ako neprípustnú odmietol

a argumentáciou sťažovateľky vo vzťahu k porušeniu ňou označeného práva sa bližšie nezaoberal.

21. Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. januára 2019